

Posudek školitele

Název práce: Školství na Kolínsku v době normalizace

Autorka: Bc. Jakub Procházka

Druh práce: diplomová práce

Základní součást: Ústav českých dějin

Jakub Procházka ve své práci představil kus obrazu normalizačního školství, konkrétně v regionu Kolínska. Jako svou badatelskou metodu zvolil orální historii, která patří k již plně etablovaným metodologickým konceptům současné historiografie. Je třeba ocenit, že ji využil velmi reflektovaně a s jasně přiznanými limity (např. v otázce opakovaných rozhovorů). To není samozřejmé. Zároveň explicitně konfrontoval výpovědi pamětníků s dobovými prameny, což také v některých pracích chybí. Z tohoto hlediska přinesl zajímavá zjištění. Kvalitně se vypořádal i s otázkou anonymity pamětníků, která nebyla vůbec snadná vzhledem k maloměstskému charakteru Kolína, ale která pro byla pro autora z hlediska etického důležitou součástí jeho výzkumu.

Diplomovou práci rozdělil tematicky podle toho, jaký aspekt dobového školství sledoval. To činí práci přehlednou a čtenářsky přístupnou. Místy sice utíká do příliš subjektivního jazyka hraničícího s žurnalismy, ale oproti prvním verzím textu udělal autor velký kus práce. V textu se mu daří kombinovat výpovědi pamětníků a archivních pramenů, zejména regionální provenience. Velmi dobře také pracuje s aktuální literaturou, na níž odkazuje, ale také se vůči ní vymezuje a doplňuje její závěry (např. v komparaci Kolínska a jižní Moravy). Určitým limitem práce jsou generalizace či konceptuální zobecnění směrem k dějinám československého školství. Některé závěry by asi zasloužily hlubší promyšlení a oporu v další teoretičtější literatuře – například v otázce ideologizace školství či v dějinách každodennosti. Podobně nedostatečně mohou vyznívat i závěry typu „*Neočekával jsem, že v období, kdy byl stále ještě prezidentem Edvard Beneš a českou politiku uskutečňovalo několik nekomunistických státníků, se přijímaly cíle, které byly poté důležité pro komunistický režim.*“ (s. 35)

Z hlediska vzniku a vývoje práce oceňuji osobní zápal, pečlivost a snahu promýšlet dané téma z různých úhlů, kterou autor průběžně dokazoval ve svých dílčích textech i v osobních prezentacích pokroku. Téma bylo o to složitější, že vyžadovalo systematickou a dlouhodobou práci s pamětníky a jejich výpověďmi. Výsledná podoba práce se z hlediska hodnocení pohybuje na pomezí *výborně* a *velmi dobře* a je z mého pohledu těžké vynést

definitivní soud, zejména při vědomí míry autorova zlepšení v průběhu času. Nakonec se přikláním k lepšímu hodnocení, a to hlavně na základě srovnání prvních a posledních tvarů diplomové práce. Bude pak otázkou obhajoby, zdali se tento můj závěr potvrdí.

Doplňující otázky:

1. Co specifického a nenahraditelného do výzkumu přinesly výpovědi pamětníků?
2. Jaký obecnější obraz světa před rokem 1989 nabízely výpovědi pamětníků na příkladu dějin školství?

Závěr: Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku *výborně*.

Starý Vestec, 31.8.2023

Mgr. Marek Fapšo, Ph.D.